

MOLOTOV, SOVYETLER'İN TALEPLERİNİ ANLATIYOR

Aydınlık Gazetesi, 19 Ağustos 2017

Yıldırım Koç

Einstein, insanların düşüncelerini değiştirmenin atomu parçalamaktan daha zor olduğunu söylemiş. Gerçekten haklı.

Tutuculuğun her biçimi kötü; bilimsel davrandığını sanıp hurafelere ve efsanelere inananların tutuculuğu ise hiç çekilmiyor.

Geçen günlerde aktardığım belgelere rağmen, Sovyetler Birliği'nin Türkiye'den toprak ve Boğazlar'da üs istediğini reddeden tutucular olabilir.

Onlara en iyi cevabı, Sovyetler Birliği adına bu talepleri Türkiye'ye ileten Molotov veriyor.

Aşağıda aktaracağım belgeye dikkatimi çeken değerli arkadaşım Cumhur Aksel'e çok teşekkür ediyorum.

SOVYETLER TOPRAK VE ÜS TALEP ETTİ

1940'lı yıllarda Sovyetler Birliği'nin Dışişleri Bakanı Viçeslav Mihayloviç Molotov idi. Feliks Çuyev, Molotov'un dostuydu ve 1969-1986 döneminde Molotov'la, her biri 4-5 saat süren 140 görüşme yaptı ve bu görüşmeleri kayda geçirdi.

Görüşmelerde Sovyetler Birliği'nin Türkiye'den toprak talebi ve Boğazlar konusu da gündeme geldi.

Yordam Kitap tarafından yayımlanan **Molotov Anlatıyor** kitabında Molotov'un bu konularda anlattıkları, talepler konusundaki kuşkuları tümüyle ortadan kaldıracı niteliktedir: Feliks Çuyev, **Molotov Anlatıyor, Stalin'in Sağkoluyla Yapılan 140 Görüşme**, Yordam Kitap, İstanbul, 2007, s.104-106.

Bu bölümler aşağıda sunulmaktadır (parantez içindeki tarih, görüşmenin yapıldığı günü göstermektedir):

"Savaşın bitiminde Türklerden Çanakkale'nin kontrolünü bize bırakmalarını talep ettik. Buna yanaşmadılar, müttefiklerimiz de desteklemedi. Bizim hatamız bu oldu. Bizim fikrimize göre Stalin her şeyi meşruiyet çerçevesinde, BM çizgisinde yapmak istiyordu. Donanmalarımız oraya vardığında İngilizler çoktan orada gardlarını almış durumdaydılar. Orada bir beceriksizliğimiz oldu. (31.07.1972; 15.08.1975)"

"Boğazların denetimini Türkiye'yle ortaklaşa yapmamız gerektiğini ileri sürmüştüm. Bu fikir aslında çok iyi bir fikir değildi ama bana verilmiş olan görevi başarmam gerekiyordu. 1945'de, savaş bitince, bu sorunu masaya getirdim: Boğazlar, Sovyetler Birliği ve Türkiye'nin koruması altında olmalıydı. Bu yersiz ve gerçekleştirilmesi imkansız bir öneriydi. Stalin'in büyük bir politikacı olduğuna inanıyorum, fakat o da bazı hatalar yaptı. Sovyet ordusunun kazandığı zafere dayanarak böyle bir düzenlemeyi önerdik. Ancak bunun kabul edilemez bir şey olduğunu biliyordum. Aslında bu bizim yapmış olduğumuz bir hata." (24.07.1978)

*"**Türk toprakları üstünde hak talebimiz vardı.** Konuyu Gürcü bilim adamları ortaya attılar. Hem de beceriksizce. Boğazları, Türklerle birlikte korumak. (...) Karadeniz'den bir çıkış kapısı! Bu başarısızdı. Çanakkale'ye girebilseydik her şey farklı olurdu." (28.08.1982)*

"Çanakkale! Stalin: 'Haydi! Bastır! Ortaklaşa egemenlik teklif et' diyordu; ben: 'Bunu kabul etmeyecekler!' (...) 'Sen gene de ısrar et!'" (30.09.1981)

*"Boğazlar sorununu da halletmek gerekiyordu. Neyse ki zamanında vazgeçmişiz yoksa bu bize karşı saldırgan ortak bir koalisyona dönüşebilirdi. (...) **Ek olarak Batum'a sınır bir bölgeyi de talep ettik çünkü bu Türk toprağında eskiden Gürcüler yaşıyordu.** Azeriler İran'ın Azeri kısmını almak istiyorlardı. Gürcüler de Türkiye'nin Gürcü bölgesini. Ağrı'yı da Ermenilere vermek istiyorduk. O dönemde bu tür toprak talepleriyle ortaya çıkmak zordu. Geçmişte Çar yönetimi Rusya sınırındaki topraklara el koymuştu. Bizim çok dikkatli davranmamız gerekiyordu ama her şeyden önce bu yönetimlerin de gözünü korkutmamız lazımdı." (21.10.1982)*

Molotov herşeyi açıkça anlatmış. Başka söze gerek yok.